

Margit Peterson

ROHELISTE SILMADEGA MEES

2021 Pärnu

Toimetaja: Irene Õmblus
Kaante kujundaja: Katrin Meemaa
Küljendaja: Vallo Hallik

© Kõik õigused kaitstud

Teose sisu eest vastutab autor

ISBN: 978-9949-685-76-9

Trükk: MJ Konsult

Kirjastus Hea Tegu

www.fl.ee

USK, LOOTUS, ARMASTUS

„Veera, Veera, mu Veerotška, no miks sa siis kohe nii? Läks lappama siis läks. Ega siis sellepärast elu seisma jää, me kõik teeme vigu.“

Vello, ontlik vanahärra, kes kunagi temperamentse Veeraga ühes kõrtsis tutvus ja naise endale majja perenaiseks sebis, üritas viimast maha rahustada. Eelmisel õhtul oli Veerale külla tulnud täditütar Karpaatidest ning nad olid ohtralt hundijalavett tarbinud, nagu neil aeg-ajalt kombeks oli. Kuid Veera libastus ning ronis joobnuna Vello vanapoisist poja kaissu, haaras noormehe automaatselt embusse ja surus oma haprad sõrmed ühte teatud sooja kohta. Kas Veera tegi seda teadlikult või oli intsidendis süüdi alkohol, seda teab vast Veera ise, kui teab. Igal juhul tundis ta ennast hommikul väga plässilt, nähes enda peal kasupoja kõõrdpilku, millest tõde avalikuks tuligi.

„Paps, kuule, korista oma kõhuõed siit majast, ma tahaks normaalset elu elada!“ oli perepoeg Vaido väga tusane.

„Oot-oot, seni kuni minu nimel käivad ajalehed ja minu käe läbi on meie kodumaja aiavärv õlitatud, jagan siin korraldusi mina. Ära sa, poiss, nüüd nii meheks ka mine!“ kortsutas Vello kulmu.

Vaido haaras masinlikult autovõtmed, tõmbas varnast oma teksatagi ja lõi tagantkätt pauguga maja välisukse kinni. Lausa nii, et suur krohvitükk potsatas vööruse seinalt põrandale tolmuks.

„On kuramuse poiss, mitte midagi talle öelda ei või, kohe tõmbab saba selga ja kaob! Häbiraasugi ei ole!“ pahurdas Vello poja peale. Ju oli tal selleks ka põhjust.

„Vello, ära pahanda!“ palus Veera. „Mina olen süüdi, mina keetsin selle supi kokku, lõrbin selle ise nüüd ära ka!“ jätkas naine nuuksudes.

Ta rääkis puhast eesti keelt, sest oli juba paarkümmend aastat Eestis elanud ja ka eesti keele eksami edukalt sooritanud. Pärit oli rosinasilmne Veera Doni äärest Rostovist. Tema vanemad olid juba ammu Venemaa avarustes mullaks saanud ja ainuke sugulane Svetlana, keda Veera õeks kutsus, elas Karpaatides. Üle aasta sõitis Sveta Veerale Eestisse külla ja üle aasta külastas Veera õde Karpaatides.

„Oh sa mu väike Veerake, ei anna ma sinule süüd, ei anna. Armusin sinusse juba noorusajal, kui Eestimaal näidati esimest pornofilmi „Väike Veera“. Juba siis unistasin sinust. Porrist oli küll asi kaugel, aga peale seda ma teadsin, et ükskord leian ma oma Veera niikuinii. Mul oli usku sellesse, usku Veerasse, selle nime kõige sügavamas tähenduses. Ära sa arva, et vanamees hakkab hulluks minema, kaugeltki mitte. Ega's ainult noortele ole lubatud lembesõnu ja unistusi välja paisata. Nagu sa isegi tead, see vana hobu tahab ka kaeru, ja seda igas mõttes. Olgu mu ütlus vanamoodne või kõlagu klišeena, aga see on kuradima hea ütlus, puhas tõde,“ muigas Vello.

Veera pisarad kuivasid silmis, ta vaatas läbitungiva pilguga oma Vellokest ja see pilk kõneles rohkem kui sada sõna. Kui Veera mõne aja pärast magamistoast naasis, oli Sveta duširuumi hõivanud.

„Nu töö dajooš!“ muheles Svetlana dušikabiinist naastes.

„Daa, daragaaja, dajuu!“ tegi Veera õele silma. Eks voodi ole ennegi paare lepitanud ja lisaks rahuldamisele ka rahustanud.

Krapsakas Veera oli nagu ümber vahetatud. Ta sügavpruunid silmad särasid niivõrd, et see niitis eaka Vello suisa jalust. Ka pärast Svetlana lennujaama saatmist unustasid Vello ja Veera endid pikaks ajaks magamistuppa. Vaata, mida kõike võib noor naine eaka mehega teha!

Vaido ei tulnud koju järgmisel ööl, ei tulnud ka ülejärgmisel. Esmaspäeva hommikul jooksis ta aga kodust läbi, vahetas teksad tööroobade vastu ja kadus sõnagi lausumata. See käitumine tegi Veerale haiget, kuid Vello rahustas, et küll poiss sellest mossitamisest üle saab. Vanapoisijurakal olevat juba ammu aeg minia majja tuua, muutub siis ise ka ehk leebemaks. Muidu mossitab teine oma koikus, läpakas süles ja matab oma elu arvutisse. Vello oligi mures, sest kõik tema sõbrad olid ammu vanaisa staatuses, aga tema poeg oli arvutiga laulatatud.

Järgmisel nädalavahetusel saabus Vaido ööseks koju. Veera ja Vello veel ei maganud ja kuulsid, et noormees ei tulnud üksinda. Ebameeldivuste vältimiseks nad ei sekkunud.

„Vägev, Vaido tõi ehk pruudi majja!?“ muigas Veera.

„Oleks kah päramine aeg! Tahaks lapselapsi põlvel kiigutada. Vaevalt et see robotiseeritud maailm mu pojast isa teeks!“ muigas Vello.

„Velloke, mu ljuboof, sa oled mulle väga kallis! Ütle, kas mina võiksin kunagi su lastelastele vanaemaks sobida? Emaks saamise rõõmudest olen ammu juba ilma jäänud, aga ma oleksin kindlasti väga hea vanaema Vaido lastele.“

„Loomulikult, mu väike Veera, loomulikult! Mina usun sinusse!“ Vello suudles kallimat ja Veera uinus selle imelise mõttega oma mehe kaisus.

„Vjabandjage!“ ehmus Nadežda, Vaido pruut, kui ta hommikul tualettruumist naastes Veeraga kokku põrkas.

Suur oli Veera rõõm, kui ta sai aru, et kasupoja pruut on ka slaavlane. Ta vastas miniale vene keeles, et vabanduseks pole põhjust, ja nii said neist juba esimesest kontaktist head sõbrad.

Möödusid kuud. Vello, Veera, Vaido ja Nadežda mahtusid kõik koos kenasti kuuetoalisse majja elama ja ruumi jäi ülegi. Ühel hommikul, kui Vello oli kogu hommikusöögi aja muigel ilmega mööda saatnud, teatas ta viimaks, et iga minut naaseb ta

vanem poeg Venemaalt, kus ta ehitustöid tegemas käib. Kõik olid põnevil, eriti veel Veera ja Nadežda, sest nad ei olnud Valdisega kunagi kohtunud.

Kui Veera nõudepesuga ühele poole sai, avaneski maja uks ning kõõgi suunas astusid kahe inimese sammud.

„Tere, kõik see pere! Saage tuttavaks, tema on Ljubov!“ tutvustas Valdis oma naist.

„Ei noh, nõnda kuidas isa, nii ka pojad! Jah, veri on ilmselt tõesti paksem kui vesi! Juba mina astun oma slaavlasest vanaisa Dementi jälgedes, pole ime, et ka mu pojad seda teevad!“ muheles Vello ja tutvustas omavahel ülejäänud pereliikmeid.

Usk, lootus ja armastus käivad ikka käsikäes.

*29. aprill 2019. a
Vana-Rääma*

VÄLGUST TABATUD?

„Nüüd võib juba murul istuda, jee!“ rõõmustas Maia peale seda, kui pool päeva oli müristanud ja värku löönud.

See oli väga müstiline vaatepilt, kuidas taevasse löid sedavõrd suured praod, nagu oleks maailm pooleks jagunenud. Maikuu kevadpäev oli nii pime, et ilma elektrita ei näinud eluruumides liikudagi. Maia, kellele meeletult meeldisid äike ja päikesetuul, tundis, kuidas ta noil päevil energiast pakatas. Ta ei peljanud ka äikese ajal paljajalu õues vihma nautida ning teda kohe kiskus selline eluohulik ilm merre ujuma. Ise ta väitis, et saab äikeselt energiat. Küllap saigi, aga ka eluga riskis ta iga kord. Kuid kes meist ei riskiks? Pole kuulda, et väga palju inimesi oleks välgust surma saanud. Palju rohkem sureb neid – ka korralikke liiklejaid – maanteel liigeldes.

„Sa oleks nagu välgust tabatud,“ manitses vanaema, 79. eluaastat astuv memm Margareta, lapselast. „Iga kord, kui kõuekõmin algab, tormad sa ringi nagu pöörane, pea laiali otsas. Mul on suisa mure su pärast. Ega pikne ei küsi, kuhu ja keda ta tabada võib, ta lihtsalt tabab ja oledki surmalaps!“ üritas memm juba tont teab mitmendat korda Maiat keelitada, kuid sellest polnud grammigi tolku. Mida äikeselisemad ilmad, seda õnnelikumana Maia ennast tundis.

„Ei tea, miks tänavu need ilmad nii ära pööranud on. Kas on ilmataat vanakuradi endaga mestis või hakkab maailmalõpp tulema. Kurjakuulutavad on need ilmad, kurjakuulutavad. Näe, mede Maia ei karda, et võib arulagedaks jääda, või on ta kogunisti ise mõne kurja jõuga mestis. Jooseb nagu pöörane paljajalu vihmas. Ega's ta enam mõni plikatirts ole, ikka meheleminekueas pruut juba. Ei mina nendest tänapäeva noortest aru saa. Näe, üleaedsete

võsuke on suur Luciferi kummardaja, käib alalõpmata mustas riietuses, isegi leitsaku ajal. Kole vaadata, kuidas inimesed ennast hävitavad ja seda veel vabatahtlikult teevad,“ porises Margareta.

„Ega’s mina enam plikale mõistust pähe pane. 26-aastane inimene juba, eks ta ise teab, kuidas elab,“ oli Margareta tütar Mal-le, Maia ema, väsinud memmega sellel teemal rääkimast.

„Memm, mida sa kogu aeg muretsed! Ma olen sulle tuhat kor-da öelnud, et ma armastan vihma ja äikest! Kas sinu arust päikese käes enda praadimine on siis parem? Alles eelmisel suvel viskas naabri-Meeta vedru välja, ja sa tead põhjust. Meeta veetis kõik vabad ja ilmselt ka mittevabad hetked ennast päikse käes praadi-des ja nüüd kõlgutab ta oma šokolaadipruune jalgu taevaväraval. Päike on pigem kurjast. Väga paljud inimesed surevad päikesest tingitud nahavähi tagajärjel, seega ... Palun ära noomi mind! Ma palun sind, vanaema!“ oli Maial vastulause justkui varrukast võtta.

Tõsi ta oli, üleaedne Meeta, kes oli päikesekummardaja, lah-kus just nahavähi tagajärjel. Peale seda tema ainumas poeg Luci-feri kummardajaks hakkaski – psüühika läks sassi. Koos vana-emaga see noormees elas, aga vanaema, kes oli süvausklik, üritas lapselast oma usku pöörata. Poiss pööraski, aga mitte ristiusku. Sestap on targem lasta igaühel oma saatust ise kujundada. Las igale inimesele jääda oma usk. Mitte kedagi ei tohiks isegi suu-nata, küll inimene tunneb ise ära, mis või kes talle õige on.

„Sa saadana silmamuna! Kui mina noor olin, kuulasid võsu-kesed oma vanemate ja vanavanemate sõna, aga näe, tänapäeval tehakse mis tahetakse! Häbiraasugi ei ole! Irvitatakse veel va-nainimestele näkku ka ja ... Te, noored, pole ilmselt näguripäevi näinud. Ei teie tea, mis on häda ja viletsus. Sa, Maia, ei oska aimatagi, mis tunne on toituda heinakõrrest ja tunda selles liha maitset!“ ägestus memm.

„Memm, ma pole mitte kunagi sulle näkku irvitanud. Mit-te kunagi! Sa oled mulle väga kallis inimene, isegi väga-väga

kallis, ning ma olen seda sulle korduvalt öelnud. Ja mitte ainult öelnud, ma ka tunnen seda. Ise veel ütlesid, et ei tea kellesse see meie Maia küll läinud on, oskab nii ilusaid sõnu öelda. Oskan, ütlen, ja julgen öelda ka. Kas see oleks parem, kui ma elaksin en-dasse nagu vanasti? Siis elasid abielupaarid oma elu ära lausa nii, et ei lausunud teineteisele ühtegi ilusat sõna, ise oled rääkinud. Mina nii ei taha. Olen kord selline ekstravert ja tunnen selle üle uhkust,“ nentis Maia.

„Kullake, ma usun sind. Aga palun säästa vanainimest, ära ka-suta neid võõrsõnu. Mis pagana tegelane see ekstravert küll on? Kas oled ka mõne usulahuga liitunud? Tütreke, ei-ei ... see ei ole hea!“ oli memm hämmingus.

„Eiiii, ekstravert on otsekohene inimene, paadunud optimist pealekauba, ja see ma olen. Introverti minust ei saa iial! No ja nüüd sa küsid, kes on introvert. Introvert on ekstraverdi vastand, inimene, kes elab enda sisse, kellel oleks keel justkui suulakke liimitud, sõnu suust välja ei saa ... Ma ei ole mingi usulahkne, ei saa minust kristlast ega budisti ega ... Mina olen Maia. Ise te pa-nite mulle selle nime, aga igal nimel on ka tähendus. Kui inimene teatud nime kannab, siis saatus juhatab teda eluteel ka vastavalt sellele. Olen oma nime kohta aastaid uurinud, kuid juba enne seda tundsin ma sama, mida targad raamatud räägivad. Minul on kreeka nimi. See tähendab kevadejumalannat, sestap kevad mulle meeldibki. Eriti selline kevad, kus kõuekömin mürtsub, sest Maia on loomu poolest selline mõru ja kibe tegelane, kes ei salli magusat ega mesisust.

Nagu te kõik teate, armastan ma ka vanu inimesi. Mulle meel-dib neid põetada, neile kasvõi natuke rõõmu valmistada. Sestap ma istusin ka vanaisa surivoodil ja olin tema jaoks kogu aeg ole-mas, ka öösiti, kui silm vägisi kinni kippus vajuma. Olin oma vanaisale justkui hoolitsev ja armastav ema, kes hetkekski oma last üksi jätta ei suuda. See kõik on mulle tulnud ühes minu ni-mega. Sellepärast ma palun teid, kallid ema ja vanaema, ärge mitte kunagi tehke mulle etteheiteid, sest te koos panite mulle

selle nime ja nüüd võiksite mõlemad mind ka mõista. Vanaema, kas sa oled juba unustanud, kuidas sa sajatasid, et tulgu ometi taadi lõpp kiiremini, saab vaevast lahti. Ise haigestusid peale seda väga raskekujulisse kopsupõletikku, mille tüsistused siiani sind vaevavad. Mitte kunagi ei tohi sajatada ega kellelegi halba soovida, see tuleb endale tagasi. Muideks, ma emigreerun juba selle nädala lõpus Kreekasse,“ teatas Maia pika jutu lõpetuseks.

„Sa püha Peetrus, kus nüüd lajatas!“ ehmatas memm.

„No nii, jälle üks sajatus! Ma võiks nüüd küsida, kas oled püha Peetrusega mestis. Memm, sõnal on väga suur jõud, niivõrd suur, et see võib ka inimesi hukutada. Ka mõttel on jõud. Sestap püüame juba oma mõtted õigeks mõelda, et ei tekiks mõttetüsistusi. Mina, teie või meie pere noorim võsuke, pean nüüd moraali lugema ja seda oma eellastele, uhh!“ oli Maia hämmingus.

„Uhh, plika on tõesti välgust tabatud,“ pomises memm endamisi.

*4. mai 2019. a
Vana-Rääma*

SAATAN KANNAB PRADAT(?)

Juba varakevadest saati istus Mariell igal õhtul mereäärsel künkal, põlved konksus ja lõug põlvedele toetatud. Neiu piidles üksisilmi ühte punkti nagu meremehe naine, kes ootab kannatamatult oma abikaasat kaugreisilt kodu väisama. Just kodu väisama, sest meremehed elavad rohkem merel kui maismaal. Isegi Marielli pilk oli samavõrd igatsev ja kurb nagu ühel vanal maalil, kus eit pisarsilmil kaldakail uppunud poega mälestab.

Kõige valgem periood hakkas kukesammul lühenema ning igal õhtul oli taevas üha müstilisem. Sünged pilved sõudsid üle laotuse ning päike vajus justkui põledes mere taha, jättes endast maha veritsevad triibud. Loetud päevad olid saatuslikust jaaniööst möödas. Vaid loetud päevad, aga Mariellile tundus, et terve igavik on ajast, mil suhe tema esimese armastusega karile jooksis. Möödas ... Haavad veritsesid iga päevaga aiva enam ning tundus, et neiu hingevalule ei tulegi piiri. Mitte miski ega keski ei suutnud Marielli rohkem rahustada, kui igatsevnukker taevas. Isegi oma parimale sõbrannale keeras neiu oma *boyfriend*'ist lahku minnes selja, nagu poleks Lisandrat olemas olnudki. See oli viga. See oli üks suurimaid vigu, mida Mariell oli oma kuusteistkümnelt eluaasta jooksul teinud. Tegelikult sellest, et Mariell üksindust nautimas käis, ei teadnud isegi Regor, kellele jäigi tüdruk müstiliseks, sest Mariell ei avanud ennast lõpuni. Lisaks teatas ta alati pärast seda, kui poiss teda koju saata tahtis, et oskab ka ise minna, tee koduni on pähe kulunud. Mis noormehel muud üle jäi, kui leppida. Kui sa inimest armastad, nõustud ka sellega, millega arvasid, et pole kunagi nõus.

Tõsi küll, ega Lisandra ise ka erilist sõprust oma eluaegse sõbranna vastu üles ei näidanud. Ju tal oli siis selleks põhjust.

Ega teise inimese hinge sisse ei näe, kui ta pole just oma hingeasju avalikkuse ette pisanud, mida nii mõnigi inimene sotsiaalvõrgustikes teeb. Ja seda mitte ainult puberteedieas noorukid, ka eakamad abieluinimesed, kellel justkui oma elu polekski, kes elavadki enamuse aja päevast Facebookis. Neile oleks reaalne elu justkui sedavõrd igav, et vaid teiste elu lisab verre adrenaliini.

Ühel tormisel õhtul, kui õhetavtüüned pilved jooksid turbokiirusel üle taevateki, kuulis Mariell häält. Ta kangestus ega julgenud isegi vaadata, kust see tuli, veel vähem, kellega tegu võis olla. Neiu närvid olid viimasel ajal väga pingul, lausa nii, et isegi sääsepinin ehmatas teda. Mariell värises nagu haavaleht, aga mitte raju ilma, vaid hääle pärast. Ta kahtlustas juba, et see on tema peas, ehk siis, et hakkab hulluks minema. Sinnani polnud mitme kuu jooksul keegi teda seal künkal tüüdanud, isegi mitte kaugusest kostvad autohääled.

„Om mani padme hum, om mani padme hum ...“ kuulis ta jälle. Mariell võdistas õlgu, pigistas käed tugevamini põlvede ümber ning surus suu kriipsuks, nagu tahaks ta tuhandet pisarat endas kinni hoida. Korruga ta lausa hüppas künkalt alla. Kui see oleks olnud kaljukõrgendik, poleks teda ilmselt enam olemaski olnud, aga õnneks asus kungas merest sadakond meetrit eemal. Alles nüüd paiskusid pisarad tulvaveena temast välja, aga tema läheduses ei olnud ühtegi hingelist. Mariell lausa vappus, pühkides samal ajal põskedelt soolast silmavett. „Kas see ongi depressioon?“ mõtles ta endamisi. „Kuulda kuulmatut ja tunda tundmatut ning minna sellest nii paanikasse, et elugi ei tundu enam armas?“

Olles rahunenud, otsustas ta sellel õhtul teist rada pidi koju jalutada, sest millegipärast kummitas tal peas lause „Saatan kannab Pradat“. Mariell arvas, et sellel on mingi seos tänase õhtuga. Õigesti arvas. Sisetunne ei petnud teda.

Mööda hämarduvat metsateed lonkides kuulis ta mingit kuminat, müstilist mõminat, mille ta arvas mõnele metsloomale kuuluvat. Ta ei pööranud häälele erilist tähelepanu, sest mingi

sisemine rahulolu oli ta endasse neelanud. Peas kummitas mitu küsimust: „Mida need sõnad küll tähendavad? Milleks see saatana-teema?“ Vastuseid ta ei leidnud. „Kas see saatana-teema ei ole mitte seotud Lisandraga? Tema ju on meil uhkus ja puhtus ise, kannab ainult kalleid firmabrände. Isegi ta bikiinid maksavad hingehinda. Kas see ei ole mingi hoiatus?“

Mariell sügas kukalt ja kõndis edasi, kuid miski või keski tema sees otsis õhtustele märkidele selgust. See kõik tundus nii põnev, et neiu unustas isegi oma ekskallimat taga nutta. Ühtäkki tundis ta, nagu oleks endale tiivad saanud ja liblikana lendu tõusnud ning iga tiivalöögiga langes maa peale kulda, sulakulda, mis maapinda sulas ning isegi kõige kurvema inimese ennast hästi tundma pani. Mariell tundis ennast valgustatuna. Isegi see, et tema kallis sõbranna ja ekskallim talle teineteise embuses vastu jalutasid ja miilustasid, ei läinud neiu korda. Temal olid nüüd teised eesmärgid ja sihid, sügavamad vaated ja tunded elule, mille tõi talle üks müstiline õhtu rannas. Ihuüksinda, ihu üksinda.

Ja ta oli õnnelikum kui kunagi varem.

6. juuni 2019. a
Vana-Rääma